Viața Satului

NR. 39 (4756) MIERCURI, 14 OCTOMBRIE 1992

Editor: Guvernul Republicii Moldova ◆ Apare de la 1 mai 1945 ◆ Prețul 1 rublă

Întru veșnică pomenire

Lista feciorilor neamului, căzuți pentru integritatea Republicii Moldova, se completează cu noi nume

MIERCUREA trecută, stimați cititori, ne-am asumat îndrăzneala de a da publicității lista feciorilor neamului, căzuți pentru integritatea Republicii Moldova, care fusese întocmită în baza datelor obținute la Ministerele Afacerilor Interne și cel al Apărării ale republicii noastre.

Chiar în ziua publicării listei respective ni s-a comunicat precum că ea este incompletă. Așadar, ce ne-au comunicat cititorii noștri?

Vlad Constantin Cogălniceanu, jurist la asociația «Farmavet» din Chișinău: **«Sînt indignat de faptul că în lista eroilor căzuți pentru integritatea republicii noastre nu figurează numele lui Anatol Grigore POPOVICI, colegul meu de universitate și tată a doi copii minori. A căzut în una din cele trei zile de pomină de la Tighina. Eroismul lui Anatol nu poate fi pus la îndoială de către absolut nimeni, deoarece prin decretul respectiv al Președintelui Republicii Moldova Anatol Grigore POPOVICI a fost decorat post-mortem cu Ordinul Ștefan cel Mare. A fost înmormîntat la cimitirul de pe strada Armeană din capitală».**

Alexandra Ion Curgan, locuitoare a capitalei: **«N-a fost pomenit verișorul meu Simion Teoctist UNGUREANU, născut la 1954 în satul Tocuz, raionul Căușeni. Fusese rănit la Tighina și a murit la spitalul clinic republican din capitală».**

Nina Popescu, profesoară de limba și literatura română la școala medie din satul Haragîș, raionul Cantemir: **«La luptele pentru integritatea Republicii Moldova a plecat voluntar și Pintilie Iacob SINEGUR, născut la 1969 în satul Cliet din raionul Comrat. Lucra taxist la Chișinău. A căzut în una din zilele de Paști. În lista publicată numele lui Pintilie lipsește».**

Larisa Rurac, secretara directoriului fabricii de conserve din orașul Ungheni: **«Gheadie Mihail CRISTIUC este pomenit în lista eroilor căzuți, însă nu e indicată localitatea de baștină. Vă comunic din partea colectivului de muncă al fabricii de conserve din Ungheni, că Ghenadie Mihail CRISTIUC a lucrat cu noi împreună și că a plecat la război din orașul Ungheni».**

(Aceeași informație ne-a parvenit de la Tudor Gherasim Bereghici, bibliotecar la Ș.P.T. 89 din Ungheni și soția lui Ghenadie Mihail CRISTIUC, doamna Vera Ion Cristiuc).

Galina Dumitru Buzu, muncitoare la cooperativa «Construcția» din Chișinău: **«Soțul meu, Anatol Gheorghe BUZU, născut la 1962 în satul Micăuți, raionul Strășeni, și căzut la 22 iunie la Coșnița n-a fost inclus în lista publicată. La finele lunii trecute numele lui lipsea și în lista celor căzuți de care dispune comisariatul militar din Strășeni. Am rămas cu trei copii minori și fără nici un ajutor din partea statului. După înmormîntarea soțului m-am ales și cu vreo 20 mii ruble datorie. Am depus documentele necesare pentru obținerea pensiei la secția raională de asistență socială din Strășeni cu vreo trei luni în urmă, dar n-am obținut nimic. Apoi mi le-au întors și mi-au spus că trebuie să-mi plătească că comisariatul militar raional. De la comisariat am fost trimisă la poliție. Pe scurt, nici astăzi nu-i clar cu ce mă voi alege. Și cînd colo, numele soțului meu nu figurează nici în lista publicată în «Viața Satului»!?**

Ni s-a telefonat și de la Mișcarea combatanților din Moldova. Persoana din capătul opus al firului de telefon recomandat cu numele de Ion Cucerenco, secretarul mișcării. Ne-a comunicat indignat că lista publicată nu e completă și că numai dintre cei căzuți la Cocieri n-au fost pomeniți cel puțin zece feciori ai neamului nostru.

Pe parcurs vom mai reveni la temă. Ne puteți contacta la același telefon: 23-36-65.

Fotografie de Ion și Ludmila GRIGORIEV.

Urme de cotigă

De sărbători

Întîi pe părinții mei, de altfel, ca și pe ceilalți săteni, erau o raritate sărbătorile. Puterea cea nouă le-a schimbat calendarul și chiar Paștele Blajinilor erau nevoiți să-l serbeze la nouă mai, de ziua biruinței. Sfinții mari, sărbătorile cu cruce de se întîmplau duminica erau respectate și nimeni nu-i stingherea. Iar în zilele obișnuite brigadierii îi mînau în cîmp ca pe niște păcătoși, ca pe niște vite de tracțiune. Iar de nu se supuneau erau privați de pîinea, uleiul și vinul ce li se cuvenea.

Zic de vin și nu greșesc. Pentru că o dată în an, după ce trecea adunarea generală a colhoznicilor, li se dădea și zece litri de vin de la crama colhozului. Vinul era bun și gras, făcut de crămarul Arsene Foiu. Strugurii erau culeși tot din vițe acaparate de la săteni. De ce zic că vinul era gras și gustos? Am avut prilejul să-l iau proba.

Tata îl adusese într-un bidon de aluminiu și l-a lăsat în casa cea mare la rece ca mai apoi să-l treacă într-o balercuță mică și să-l bată vrana ca să-l avem pentru sărbătorile de Crăciun. Cred că nu eram încă de școală cu toată teama ce-o aveam de acest unghiaș al casei (pentru că acolo s-ar fi ascuns Bordeiul, nu știu ce animal o mai fi fost și ăsta), m-am strecurat în interior și i-am tras o cană cu vin. Mirosea a busuioacă și mi s-a dat pe gust. Simțit o toropeală și o veselie nelămurită, dar și o poftă grozavă de mîncare. Mama taman scosese pîinea din cuptor. Sub un zoinic erau alivencele și pampușțele scăldate în mujdei. Am ospătat bine și apăsat. Mama își căuta de lucru la stative.

Bine dispus mi-am repetat naveta pînă la bidonul cu vin și am mai sorbit o cană. Și vinul își arătă pe dată efectul.

M-am apropiat de stative și-i zic mamei să se dea la o parte că eu am de gînd să dau foc țolului.

Mama mă privește suspect și îi cheamă pe tata:

— Ian vezi, Toadere, băiatul nostru-i schimbat la față și îndrugă prostii.

— Îi beat. Cine i-o dat vin?

Și tata se duce în casa cea mare. Revine cu un căuș în mînă.

— Dacă o fi băut atîta, pînă dimineață îl prăpădim.

Eu mă clatin ca o trestie bătută de vînt și arăt două degete. Ceea ce ar însemna că l-am tras două căuțe și de două ori sînt pierdut.

Am scăpat totuși. De vin nu m-am mai atins mulți ani înainte, iar serbările cu vin mi se păreau cu otravă în pahare.

De unde se luau aceste sărbători? Sătenii singuri și le croiseu. Dacă se întîmpla vreo nuntă în cutare sau cutare măhală, se pregăteau și cei din jur ca de nuntă. Și invitau musafiri. Cel mai de onoare oaspete părea a fi învățătorul Traian Bumbu, pe care lumea nu-l mai scotea din Traian Constantinovici, iar pe soția sa din Elena Vladimirovna.

Peste ani l-am întrebat pe tata de ce nu veneau și alți învățători pe ospețe?

— Pentru că se temeau să vină pe la nunți. Iar pe Traian îl iubea toată lumea. Era tare glumeț și vorbea foarte frumos și niciodată nu vorbea de rău despre copiii cuiva. Dacă avea ceva ți-o spunea în patru ochi pe drum, pe cărare, numai nu în fața lumii.

Știa acest împărat Traian să nu strice puținele sărbători ale sătenilor mei.

Ion PROCA

Strigăt de disperare

Nu ne lăsați să ne pierdem

Oameni buni, spuneți-ne vă rog ce să facem? Ne simțim în piele de cerșetor, ni e rușine pentru o așa Țară, Patrie care ne lasă să cădem în mocirla sărăciei și nu ne acordă nici ajutor, nici atenție.

VA SCRIE o familie, ajunsă la capătul nevoii și deznădejdii. Sîntem o familie tînără și cum e primit la sat am început să ne construim casă. Soțul meu lucrează sudor într-o brigadă de tractoriști, iar eu — educatoare la grădiniță. Vă dați seama că venit din «stînga» nu avem. Cînd s-au ridicat prețurile abia de ne ajungea salariul pe lună, pentru copii. Am împrumutat bani să continuăm consrtucția casei. Prețurile au saltat iar, salariul însă e mizer. Acuma am ajuns la capătul disperării. Nici casa s-o terminăm, nici datoriile nu avem cu ce plăti, nici o haină de iarnă să ne luăm. În afară de aceasta ca să trecem în casă ne trebuie cel puțin un pat, o masă (la mai mult nu îndrăznim a visa). Cu ce oare să le cumpărăm? Ca să ne tragem lumina electrică, trebuie să plătim la biroul corespunzător 704 ruble (jumătate de salariu). Unde ajungem, oameni buni? Vreți să îmbogățiți statul, bugetul lui pe seama noastră, a celor ce-am ajuns cerșetori? N-au putut oamenii legii, cînd au luat hotărîrea dată să ia în seamă «venitul» nostru, căci majoritatea își trag lumină familiile tinere ce se construiesc?

Ni s-a promis ajutor, mai întîi 5 mii ruble, apoi pînă la 20 mii ruble. Am alergat 2 zile la diferite birouri, în raion, am pregătit hîrtiile necesare, ba am mai și plătit... și «Amin», «Lungește, Doamne, boala, pînă s-a coace poama», Acuș e un an de zile, probabil. La primărie ni s-a spus să nu prea tragem nădejde că raionul ni-i sărac, nu are fonduri, ba încă și e dator cu cîteva milioane, pe scurt, hotărîrea este, bani nu-s. Dar noi ce să facem, oameni buni? Să furăm, să ne ocupăm de bișnițăă?

În toate țările civilizate în primul rînd familiilor tinere se acordă credite pentru construcția casei, pentru mobilă. Să nu rămînem în urmă, căci sîntem și noi «un stat civilizat», a decis Guvernul să se dea și la noi credite. Ba bine că nu iarăși am rămas numai cu hotărîrea. Pentru ca să primești ceva în credit, trebuie să plătească toată suma pentru lucrul necesar organizația, unde lucrezi. Soțul s-a adresat conducerii colhozului, dar i s-a spus că nu dispunem de bani, iar grădinița aparține de primăria satului, dar bugetul primăriei e mizer, de credite — nici vorbă.

Deunăzi am văzut un reportaj la «Mesager» despre o familie cu 5 copii, ce locuiesc într-o cameră de 15 m². Și e foarte «nedreptățită», pentru că toate instanțele unde se adresau nu-i ajută să primească un apartament comod. Dar spuneți-mi mie, o femeie de la țară, la ce instanță să mă adresez să mă ajute să-mi termin cuibul? Eu nu pot să-mi permit să am 5 copii, fiindcă pur și simplu n-o să am unde-i culca. Iar dumneaei i-a adus pe lume fără nici o grijă și acum toată lumea-i e datoare. Și, fiți siguri, că o să primească apartament, iar eu, care am stat în lut pînă la git și nu am așteptat de-a gata, eu care nu mă îndur să cumpăr copiilor o bomboană dar adunam copeică la copeică, să-mi ajungă de ciment sau ardezie, nu pot să primesc măcar un mic ajutor, să-mi termin casa. Vă implor să ne ajutați. Toată nădejdea ni-e la Dumneavoastră. Sînteți o gazetă a oamenilor de la sat, aveți Nume, aveți Reputație, dați un demers la ministru, la Parlament, nu știu unde, numai ajutați-ne, vă rog. Ca noi sînt zeci de familii, sute, iar în toată Moldova cîte-s oare?

Nu ne lăsați să ne pierdem speranța cu totul.

Vă mulțumim anticipat.

Leonid și Claudia SÎRGHII

Satul Talmaz,
raionul Ștefan Vodă.

Zice-o vorbă din bătrîni

*** A NU AVEA cu ce chiorî o găină.**

*** A umblat după ciuperci și a dat peste pufuleți.**

*** Gustul omului este mare boier.**

*** Darul dat la vreme e dar îndoit**

*** Casa fără perdele, ca femeia fără sprîncene.**

*** Vorba dulce mult aduce.**

Degetul pe rană

Ce se întîmplă cu preoțimea noastră?

DE LA O VREME ÎNCOACE nevoile se țin lanț de noi, moldovenii, de parcă cineva ar fi trimis blesteme peste capetele noastre: mai întîi separatiștii au pornit la asalt cu neghiobiile lor aberante, apoi apele au început să le tulbure și fețele bisericești (o parte din preoțimea Moldovei). Faptul acesta ne îngrijorează și ne alarmează în mod deosebit.

Spre marea noastră nedumerire și amărăciune, ba chiar și desnădejde, sîntem martori ai unor jocuri de culise neînțelese și neacceptate de credincioși, jocuri pornite chiar în sînul sfintei noastre biserici. Am citit în ziare despre incidentul ce s-a petrecut la eparhia Bălți, despre faptele nesăbuite ale unor preoți care, nestăpînindu-și emoțiile, au provocat chiar acte de huliganism. M-a întristat și felul în care unii slujitori ai bisericii încearcă să-și demonstreze poziția pro sau contra ideii independenței bisericii basarabene de influența Moscovei.

Oricum, dezbinarea ce se face tot mai pronunțată în sînul preoțimii noastre toarnă apă la moara neprietenilor poporului, mai ales a separatiștilor care așteaptă cu spuma la gură ca noi să ne ciondănim între noi, slăbindu-ne astfel forța de rezistență. Doar aceștia visează zi și noapte să ne răzlețim, să ne punem pe gîlceavă, astfel fiind pusă în pericol lupta noastră de demnitate națională.

Dumitru GAFTON,
pensionar.

Satul Larga,
raionul Briceni.